

ZVYŠOVANIE VZDELANOSTNEJ ÚROVNE PRÍSLUŠNÍKOV
MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNIT.
MODERNÉ VZDELÁVANIE PRE VEDOMOSTNÚ SPOLOČNOSŤ /
PROJEKT JE SPOLUFINANCOVANÝ ZO ZDROJOV EÚ

ITMS: 26130130057

Európska únia
Európsky sociálny fond

ZÁKLADNÁ ŠKOLA Ľ. PODJAVORINSKEJ 1, KOŠICE

NÁMETY NA HODINY DEJEPISU PRE II. STUPEŇ ZŠ

Mgr. DANIELA FAJČÍKOVÁ

Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít.
Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Základná škola Ľ. Podjavorinskej 1, Košice

1.1 Inovácia výučby žiakov z MRK na podporu
čitateľskej gramotnosti vrátane digitálneho vyučovania

NÁMETY NA HODINY DEJEPISU PRE II. STUPEŇ ZŠ

Mgr. Daniela Fajčíková

Košice
2013

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

OBSAH

Úvod	3
1. Teoretická časť	5
1.1 Projekt	5
1.2 Čitateľská gramotnosť.....	6
1.3 Charakteristika predmetu	9
1.3.1 Ciele predmetu	10
1.3.2 Obsah predmetu.....	13
2. Praktická časť	14
2.1 Námety na hodiny dejepisu	14
Téma: Písomné historické pamiatky.....	14
Téma: Médiá.....	16
Téma: Opakovanie tematického celku.....	18
Téma: Staroveký Egypt.....	19
Téma: Dávnoveké Grécko	22
Téma: Tri ríše raného stredoveku.....	24
Téma: Tatársky vpád	26
Téma: Veľká Morava	28
Téma: Humanizmus a renesancia v Uhorsku	31
Téma: Bernolákovci.....	33
Téma: Zjednotenie Nemecka a Talianska.....	35
Téma: Napoleon Bonaparte	37
Téma: Predvečer prvej svetovej vojny.....	40
Téma: Umenie 19. storočia.....	42
Téma: Druhá svetová vojna.....	44
Téma: Umenie salónov a ulíc.....	46
Téma: Aký bol Slovenský štát.....	49

Úvod

Základná škola L. Podjavorinskej 1, Košice je plne organizovaná základná škola. Bola daná do užívania 01. 09. 1983 a v školskom roku 1983/1984 bolo zriadených 15 tried, ktoré navštevovalo 218 žiakov.

Základnú školu L. Podjavorinskej 1, Košice navštevujú od 01. 09. 1983 iba rómski žiaci, prevažne zo sídliska Luník IX. Žiaci tunajšej školy pochádzajú z prostredia s nízkou sociokultúrnou úrovňou rodiny, kde starostlivosť a zodpovednosť rodičov za deti je nedostatočná, s odlišnými sociálnymi vzťahmi ku škole a k vzdelaniu, s malou slovnou zásobou, so slabými vyjadrovacími schopnosťami. Väčšina žiakov pochádza zo sociálne znevýhodneného prostredia. Aj úroveň dosiahnutých výsledkov je adekvátna podmienkam, v ktorých žijú. Skutočnosť, že v rodinách komunikujú iba rómskym jazykom, sa negatívne odráža v jazykovom prejave žiakov. Slovná zásoba žiakov je chudobná, ich vyjadrovanie je strohé, gramaticky nesprávne. Vedomosti žiakov sú krátkodobé, učivo v podstate ovládajú, ale nízka úroveň ovládania slovenského jazyka im bráni, aby dané úlohy zvládli.

Pri organizácii práce školy vychádzame z podmienok, v ktorých naši žiaci vyrastajú a sú vychovávaní pre život.

Každoročne sa zvyšoval počet žiakov navštevujúcich ZŠ L. Podjavorinskej 1, škola kapacitne nestačila, preto sa v školskom roku 2001/2002 začala výstavba prístavby školy. V školskom roku 2002/2003 bola daná do prevádzky prístavba s osemnástimi triedami, dvoma telocvičňami a bazénom. Počet žiakov každým rokom stúpал, preto sme museli v školskom roku 2003/2004 pristúpiť na dvojzmenné vyučovanie. V školskom roku 2006/2007 boli dané do užívania školské dielne, ktoré boli vybavené za pomoci U.S. Steel a. s. Košice.

Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne príslušníkov marginalizovaných rómskych komunit.
Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Škola má zriadené a využíva tieto odborné učebne: veľkú a malú telocvičňu, bazén, 4 učebne výpočtovej techniky (62 počítačov), školské dielne, kuchynku a školskú knižnicu. Tieto odborné učebne umožňujú plne realizovať učebné osnovy. Veľkú telocvičňu využívame aj na spoločenské a kultúrne akcie (akadémie, divadelné predstavenia, výchovné koncerty).

V školskom roku 2005/2006 boli zriadené špeciálne triedy s počtom tried 4 a počtom žiakov 46.

V školskom roku 2012/2013 navštevovalo Základnú školu L. Podjavorinskej 1103 žiakov v 55 triedach a venovalo sa im 74 pedagogických zamestnancov. Žiaci I. stupňa mali možnosť navštevovať ŠKD v 5 oddeleniach. Žiaci školy trávili voľný čas v jednom zo 43 krúžkov záujmovej činnosti.

Škola je postavená na sídlisku Luník IX – Košice Západ. Je umiestnená v peknom prostredí, v blízkosti lesa a autobusovej zastávky, preto je dostupná aj žiakom z iných lokalít.

1. Teoretická časť

1.1 Projekt

Súčasná ekonomická a sociálna situácia si vyžaduje v oblasti vzdelávania intervencie do všetkých zložiek vzdelávacieho systému. Vedomostná spoločnosť potrebuje ľudí, pochádzajúcich aj z rómskej komunity, ktorí budú vzdelaní a budú disponovať zručnosťami, ktoré si vyžadujú nové pracovné miesta s vysokou pridanou hodnotou. Keďže slabou stránkou najohrozenejšej skupiny rómskeho etnika je práve ich vzdelanostná úroveň, príčinu treba hľadať v neovládaní spisovného a ani dorozumievacieho jazyka – teda slovenského. Preto je veľmi dôležité, aby si rómske dieťa už v ZŠ osvojilo základy spisovného jazyka do takej miery, aby bolo schopné v ňom komunikovať. K uvedenému neoddeliteľne patrí aj čitateľská gramotnosť, pretože bez čítania s porozumením nie je možné vzdelávať žiaka. Vzhľadom na fakt, že u rómskych detí je aj absencia školskej dochádzky, je potrebné prispôbiť obsah a metódy na podporu čitateľskej gramotnosti prostredníctvom aktivizácie a motivácie priamo v škole, napr. digitalizáciou prostredia vo vyučovacom procese. Splnením hlavného cieľa projektu, ktorým je inovácia obsahu a metód vzdelávania v ZŠ smerom k podpore čitateľskej gramotnosti žiakov z MRK, vrátane prípravy pedagógov, prispejeme k napĺňaniu hlavného cieľa operačného programu Vzdelávanie. Sociálne znevýhodneným žiakom z MRK tak uľahčíme prístup, začlenenie sa a úspešné pôsobenie vo vzdelávaní, ale aj v spoločnosti.

Realizovaním plánovaných aktivít (podpora čitateľskej gramotnosti, digitálnej, cudzích jazykov a ďalších kľúčových kompetencií) dosiahneme, že pedagógovia a žiaci z MRK budú inovovaným obsahom/systémom vzdelávania pripravovaní na reálne potreby trhu práce a zároveň tak, že v každodennom živote budú schopní kriticky myslieť, analyzovať a vyhodnocovať spoločenské javy a pružne reagovať na zmeny potrieb na trhu práce.

Strategický cieľ projektu sme rozložili na 2 čiastkové - špecifické ciele tak, aby sme ich postupným naplnením dosiahli:

Prvý špecifický cieľ je zameraný najmä na inováciu metód a foriem výučby, inovujeme/tvoríme učebné materiály, pedagogickú dokumentáciu a di-

daktické/učebné pomôcky a IKT pre ich aktívne využitie vo vyučovacom procese modernej ZŠ, čím motivujeme, aktivizujeme a zlepšujeme viaceré kľúčové kompetencie, prioritne čitateľskú gramotnosť cieľových skupín, smerom k ich príprave, ľahšej inklúzii a úspešnému pôsobeniu vo vzdelávaní, ako aj v spoločnosti.

Druhý špecifický cieľ projektu je prioritne zameraný na zvyšovanie digitálnych zručností pedagógov a rozvoj čitateľských zručností žiakov prostredníctvom rozvoja metakognície, smerujúceho ku kvalitnejšej a modernejšej vzdelávacej príprave sociálne znevýhodnených žiakov z MRK na život ako aj prácu vo vedomostnej spoločnosti.

1.2 Čitateľská gramotnosť

Čitateľská gramotnosť je vo výskume OECD PISA definovaná ako spôsobilosť porozumieť písanému textu, používať písaný text a premýšľať o ňom. Je predpokladom rozvíjania čitateľských vedomostí a potenciálu, ktorý mu umožní aktívne sa zapojiť do života v spoločnosti.

Čitateľská gramotnosť je v modeloch gramotnosti pomenovaná aj pojmom funkčná gramotnosť, ktorú charakterizuje schopnosť spracovať textové informácie, zisťuje úroveň 4 procesov porozumenia, potrebných na úplné porozumenie informačného a literárneho textu:

- vyhľadávanie informácií,
- vyvodzovanie záverov,
- integrácia a interpretácia myšlienok a informácií,
- hodnotenie obsahu, jazyka a textových prvkov.

Nevýhodou žiakov našej školy je skutočnosť, že žiaci doma rozprávajú iba rómskym jazykom, majú slabé vyjadrovacie schopnosti, rozprávajú chybné, až nezrozumiteľné, nechápu význam slov. Z toho vyplývajú nedostatky vo vyučovaní slovenského jazyka a s tým súvisí aj osvojovanie vedomostí v ostatných predmetoch. Vyjadrovacie schopnosti žiakov sú strohé, používajú iba jednoduché vety, gramaticky nesprávne. V texte sa nedokážu orientovať, pretože mu často nerozumejú. Vnímanie textu zásadným spôsobom ovplyvňuje

základy čitateľského výkonu, rýchlosť, správnosť, techniku čítania i samotné čítanie s porozumením, ktoré je základom školskej úspešnosti.

Z uvedených dôvodov je potrebné:

rozvíjať slovnú zásobu žiakov a osvojovať si slovenský jazyk,

- dbať na správnu výslovnosť,
- čo najviac so žiakmi komunikovať,
- rozvíjať úroveň vnímania, pamäte a myslenia,
- osvojovať a prehľbovať zručnosť žiakov v jednoduchom a súvislom vyjadrovaní,
- viesť žiakov k presnému mysleniu a jeho využitiu v oblasti komunikácie ústnej a písomnej,
- viesť žiakov k tomu, aby dokázali určitý čas sústredene počúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- na všetkých vyučovacích hodinách v čo najväčšej miere využívať učebné pomôcky,
- na všetkých vyučovacích hodinách tvoriť pre žiakov učebné texty, ktoré by boli primerané veku a ich schopnostiam,
- na všetkých hodinách rozvíjať čitateľskú gramotnosť tak, aby žiaci pochopili prečítaný text,
- rozvíjať schopnosť vyhľadávať potrebné informácie, analyzovať ich a použiť ich v praxi,
- na všetkých vyučovacích hodinách využívať didaktické hry, ktorými sa doplní učivo a prispeje k jeho osvojeniu a upevneniu,
- v čo najväčšej miere využívať mimo čítankové čítanie, využívať školskú knižnicu,
- klásť dôraz na prehľbovanie pracovných návykov u žiakov, ktoré im chýbajú a rodina ich k tomu nemotivuje,
- viesť žiakov k počítačovej gramotnosti, využívať počítače v každodennom živote,
- zabezpečiť v čo najväčšej miere prístup žiakom na internet,
- pripraviť žiakov na uplatnenie sa v informačnej spoločnosti 21. storočia,
- viesť žiakov k poznávaniu nielen svojej národnej kultúry, histórie, zvykov, tradícií, ale aj kultúr ostatných národov a národností.

Požiadavky na funkčnú (čitateľskú) gramotnosť boli transformované do koncepcie obsahovej reformy školstva a sú vyjadrené v kľúčových kompetenciách žiaka:

1. Percepčno-motorické zručnosti:

- odpísať alebo podľa diktovania napísať jednoduchý text a arabské číslice.

2. Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti:

- zapamätať si základné informácie a vedieť ich použiť v praxi,

3. Analytické a interpretačné zručnosti:

- určiť hlavnú myšlienku prečítaného textu,
- prerozprávať obsah prečítaného textu,
- vyjadriť svoje pocity a zážitky z prečítaného textu,

4. Tvorivé zručnosti:

- porozprávať príbeh podľa predlohy (podľa obrázkov, podľa názvu),
- inscenovať kratší dramatický text.

5. Verejná prezentácia textu, verejný prejav:

- osvojiť si výslovnostnú normu s uplatnením suprasegmentálnych javov,
- reprodukovať text (doslovne, podrobne, stručne).

6. Informačné zručnosti:

- poznať a používať jazykové slovníky, príručky a encyklopédie,
- orientovať sa v školskej a verejnej knižnici,

7. Komunikačné zručnosti:

- verejne sa prezentovať a obhájiť si vlastný názor.

8. Technika čítania a verejná prezentácia textu:

- správne, plynule a s porozumením čítať nahlas aj potichu po príprave texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané skúsenostiam žiaka,
- pri hlasnom čítaní dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť,

9. Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti:

- zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť,
- vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.

1.3 Charakteristika predmetu

Dejepis spolu s humánnou zložkou geografie a občianskou náukou tvorí vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov. Je v nej však samostatným predmetom a spolu s nimi v interaktívnych vzťahoch predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. V jeho priebehu si žiaci postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania na základe oboznamovania sa s vývojom ľudskej spoločnosti najmä z hľadiska aspektu konajúcich osôb, či skupín ľudí a tiež prostredníctvom pohľadov na dôležité formy života spoločnosti v jednotlivých historických obdobiach.

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka ako celostvej osobnosti a uchovanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Pričom kladie dôraz na dejiny 19. a 20. storočia, v ktorých môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov.

Takto vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasť kultivovania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektovanie kultúrnych a iných odlišností, ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločentiev. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

1.3.1 Ciele predmetu

Za základnú cieľovú kategóriu výučby dejepisu považujeme tvorbu štúdijných predmetových, medzipredmetových kompetencií – spôsobilostí, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích

i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom, aby nepristupovali k histórii len ako k uzavretej minulosti, ale aj k rozvíjaniu celej škály kompetencií (spôsobilostí) klásť si v aktívnej činnosti kognitívne rôznorodé otázky, pomocou ktorých sa cez prizmu prítomnosti pýtajú na minulosť a vytvárajú si tak postupne vlastný názor.

Významným prostriedkom k tomu je súbor primeraných školských historických prameňov (aj exemplárne mnohostranných), ktorý sa považuje za integrálnu súčasť didaktického systému výučby dejepisu i dejepisných učebníc na základných školách.

Závažným predpokladom rozvíjania a uplatňovania uvedených cieľových kategórií je prekonávať transmisívnu výučbu dejepisu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými (vysvetľujúcimi) metódami a prostredníctvom frontálnej výučby, a v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti):

- osvojovanie daných významov, ktoré súvisia s riešením základných operácií:

■ s historickým časom

- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky a synchronne
- rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja
- využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti

■ s historickým priestorom

- rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti priestorovo
- rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti

■ s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním

- vymedziť a popísať jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť na základe určujúcich znakov
- rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti
- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho
- určiť a vymedziť príčiny a dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov
- rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj

■ pri vyhľadávaní relevantných informácií

- z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných
- z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok
- z populárnovedeckej literatúry a historickej beletrie

■ pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty

- vyberaní informácií
- organizovaní informácií
- porovnávaní informácií
- rozlišovaní informácií
- zaraďovaní informácií
- kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií

■ pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu zoradení výsledkov

- rozpoznaní podstatného od nepodstatného
- integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca
- vyhodnocovaní správnosti postupu
- tvorbe súboru vlastných prác.

Uvedený komplex študijných (predmetových) kompetencií (spôsobilostí) sa spresňuje, konkretizuje v učebných požiadavkách v jednotlivých tematických celkoch učebného obsahu v podobe systematizovaného výkonového štandardu.

Ďalšie kompetencie

Žiak:

- vie tvorivo používať vyjadrovacie prostriedky, nástroje a techniky, komponovať a štylizovať – prostredníctvom toho vedieť vyjadriť vlastné nápady
- dokáže sústredene čítať s porozumením, náležite reagovať, orientovať sa v pojmoch
- dokáže zvládnuť narábanie s rôznymi pomôckami (mapa, dejepisný atlas...)
- dokáže vymyslieť a napísať správne krátky text
- dokáže sústredene čítať s porozumením, náležite reagovať, orientovať sa v pojmoch
- dokáže adekvátne veku vyhľadávať informácie na internete
- dokáže pracovať a tvoriť na internetovej stránke
- dokáže vyhľadávať, vybrané pojmy a výrazy v publikáciách
- vie vyberať a hodnotiť získané informácie, spracovávať ich a využívať vo svojom učení a v iných činnostiach
- vo svojom vyjadrovacom procese spracovávať podnety z iných predmetov (geografie, občianskej náuky, slovenského jazyka)
- hľadať vlastné cesty sebvýjadrenia
- správne, plynule a s porozumením čítať nahlas aj potichu po príprave texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané skúsenostiam žiaka
- zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť, vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi
- chápe spôsob a mechanizmus vyhľadávania informácií na internete
- uvedomuje si dôležitosť využívania IKT v rôznych oblastiach spoločenského aj súkromného života

Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít.
Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

1.3.2 Obsah predmetu

V predmete dejepis sme sa venovali týmto tematickým celkom:

V 5. ročníku:

Stopy minulosti okolo nás

Pamäť ľudstva

Človek minulosti a človek súčasnosti

V 6. ročníku:

Civilizácie starého Orientu

Obrazy stredovekého sveta

V 7. ročníku:

Slováci v Uhorskom kráľovstve

Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline

Habsburská monarchia v novoveku

V 8. ročníku:

Na ceste k moderným národom

Moderný slovenský národ

Prvá svetová vojna

Modernizácia

V 9. ročníku:

Druhá svetová vojna

Svet po druhej svetovej vojne

Vznik nového štátu

2. Praktická časť

2.1 Námety na hodiny dejepisu

Téma: Písomné historické pamiatky	
Tematický celok: Stopy minulosti okolo nás	
Počet hodín: 1	
<i>Cielová skupina:</i>	V. ročník
<i>Očakávaný výstup žiaka:</i>	Vedieť rozoznať písomné historické pamiatky, poznať rozdiel medzi múzeom a archívom.
<i>Výchovné a vzdelávacie stratégie: (metódy a formy práce):</i>	<ul style="list-style-type: none"> • riadený rozhovor • diskusia • výklad • učenie z textu
<i>Pomôcky:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • učebnica • interaktívna tabuľa • zošity
ČINNOSŤ UČITEĽA	ČINNOSŤ ŽIAKOV
<ul style="list-style-type: none"> • Cieľom vyučovacej hodiny je oboznámiť žiakov s pojmom písomné historické pamiatky, na čo slúžia a kde sú uložené. Učiteľ položí na stôl knihu, list, fotografiu, obrázok a kameň. Vyvolaný žiak má vybrať a dať nabok len tie predmety, ktoré podľa neho patria medzi písomné pamiatky. Vysvetlí, na základe čoho si dané predmety vybral. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sa oboznamujú s obsahovou náplňou hodiny. Z ponúknutých vecí vyberú len písomné historické pamiatky.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ zadá otázku na opakovanie učiva: „Povedzte mi, čo sú to hmotné pamiatky minulosti?“ 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci odpovedajú na otázku učiteľa, v prípade, že si nevedia spomenúť, môžu si pomôcť učebnicou.

<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ vyzve žiakov, aby vlastnými slovami povedali, čo je písomná historická pamiatka a spoločne s nimi vytvorí jej definíciu. • Učiteľ nadviaže na učivo z predchádzajúcej hodiny, vymenúva rôzne predmety a požiada žiakov, aby ich skúsili zaradiť do správnych kategórií (či je to hmotná, obrazová alebo písomná historická pamiatka). 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci za pomoci učiteľa sa pokúšajú vytvoriť definíciu písomnej historickej pamiatky. • Žiaci priradujú predmety do kategórií.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ vysvetlí učivo a objasní žiakom, čo je múzeum a archív. <i>„Múzeum je miesto, v ktorom sa ľudia zaoberajú získavaním, uchovávaním, skúmaním, vystavovaním a prezentáciou hmotných dokladov o človeku a jeho prostredí. Čiže, v múzeu môžeme nájsť črepy, kosti, zbrane, techniku, modely hradov a domov, dobové oblečenie a rôzne iné hmotné pamiatky. Hmotná pamiatka je teda všetko čoho sa môžeme dotknúť, sú to jednoducho predmety.“</i> • <i>„Archív je miesto alebo budova, kde sa nachádzajú listiny, dokumenty, písomnosti a fotografie, ktoré slúžia na poznanie minulosti.“</i> • Učiteľ na tabuľu napíše poznámky. • Učiteľ vyzve žiakov, aby si zapli počítače a spustili interaktívne cvičenie Písomné historické pamiatky v programe ALE, v ktorom si overia vedomosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci počúvajú výklad učiteľa. • Žiaci odpíšu poznámky z tabule do zošitov. • Žiaci vypracúvajú interaktívne cvičenie, na základe ktorého si overia svoje vedomosti.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ skontroluje úlohu a zhodnotí činnosť žiakov – podľa snahy a aktivity. Žiak môže získať za správne odpovede maximálne 15 bodov. Podľa danej hodnotiacej škály im učiteľ udelí známku. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci kontrolujú úlohu spolu s učiteľom.

Prílohy: cvičenie v programe ALF: Písomné pamiatky

Použitá literatúra a zdroje:

Kol. autorov: Dejepis na dlani, 2004

<http://www.muzeum.sk/>

Téma: Média	
Tematický celok: Pamäť ľudstva	
Počet hodín: 1	
<i>Cielová skupina:</i>	V. ročník
<i>Očakávaný výstup žiaka:</i>	Vedieť reprodukovať okolnosti vzniku šírenia informácií
<i>Výchovné a vzdelávacie stratégie: (metódy a formy práce):</i>	<ul style="list-style-type: none">• práca v skupine• diskusia• výklad• didaktická hra
<i>Pomôcky:</i>	<ul style="list-style-type: none">• počítač• interaktívna tabuľa• internet• zošit• učebnica
ČINNOSŤ UČITEĽA	ČINNOSŤ ŽIAKOV
<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ oboznámi žiakov s cieľom vyučovacej hodiny – oboznámiť sa s rôznymi typmi médií. Rozdá žiakom noviny a opýta sa ich, čo ich prvé zaujalo na titulnej strane. Vysvetlí, čo sú <i>printové médiá</i>, že <i>ide o noviny a časopisy, všetky informácie získame v tlačenej forme.</i>	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci sa oboznamujú s obsahovou náplňou hodiny. Prezerajú si noviny, hľadajú na titulnej strane zaujímavé informácie.
<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ zadá otázky na opakovanie učiva: „Kto vynášiel kníhtlač? Prečo sa to pokladá za revolučný objav? Na čo nám slúžia knihy?“	<ul style="list-style-type: none">• Na otázky odpovedajú vyvolaní žiaci.

<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ požiada žiakov, aby v učebnici vyhľadali definíciu pojmu informácia a jeden žiak ju prečítal nahlas. „Informácia je každá správa, ktorá má pre človeka nejaký význam. Informáciou je napríklad aj to, že dnes v škole chýba Lucka. Informácie môžeme získať v rozhovore, alebo aj prostredníctvom médií.“ • Učiteľ vyzve žiakov, aby vyhľadali v učebnici definíciu slova médiá a masmédiá a prečítali ju nahlas. „Médiá poznáme: televízia, rozhlas, noviny a internet.“ Následne vysvetlí, že nepoznáme len printové médiá teda noviny, ale aj televíziu, rozhlas a internet. • Učiteľ vyzve žiakov, aby sa zamysleli, z akých zdrojov sa dozvedajú nové informácie a povedali, z ktorých čerpajú najčastejšie svoje vedomosti o škole, o svojich záujmoch. • Následne napíše poznámky na tabuľu, ktoré si žiaci zapíšu do zošitov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sa zamýšľajú nad spôsobom získavania nových informácií a tie jednotlivo prezentujú učiteľovi. • Žiaci si zapisujú poznámky do zošitov.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ prideli úlohu: <i>pracovať vo dvojiciach, žiaci hľadajú na internete nejakú aktualitu zo športu.</i> • Učiteľ vyvoláva postupne jednotlivé dvojice, ktoré spolužiakom prezentujú vyhladanú informáciu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci pracujú vo dvojiciach, hľadajú aktualitu zo športu a prezentujú ju spolužiakom.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ vysvetlí možnosti šírenia informácií cez televíziu. Po výklade žiakov vyzve, aby povedali, aké televízne stanice poznajú. Učiteľ spustí cvičenie v programe ALF - Médiá a oboznámi žiakov s cvičením - budú priradovať logá televízií k názvom. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci hľadajú na internete obrázky – logá televíznych staníc. • Žiaci vymenúvajú známe televízie a s pomocou učiteľa pracujú na interaktívnom cvičení.

<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ skontroluje úlohu a zhodnotí činnosť žiakov – podľa snahy a aktivity. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci kontrolujú úlohu spolu s učiteľom.
--	--

Prílohy: interaktívne cvičenie v programe ALF: Média

Použitá literatúra a zdroje:

Kol. autorov: Dejepis na dlani, 2004 <http://www.zoznam.sk/katalog/Kultura-umenie-media/Televizia/Televizne-stance/>

Téma: Opakovanie tematického celku	
Tematický celok: Človek minulosti a človek súčasnosti	
Počet hodín: 1	
<i>Cieľová skupina:</i>	V. ročník
<i>Očakávaný výstup žiaka:</i>	Vedieť samostatne vypracovať pracovný list.
<i>Výchovné a vzdelávacie stratégie: (metódy a formy práce):</i>	<ul style="list-style-type: none"> • riadený rozhovor • samostatná práca • práca s počítačom
<i>Pomôcky:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • počítač • pracovný list • učebnica
ČINNOSŤ UČITEĽA	ČINNOSŤ ŽIAKOV
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ oboznámi žiakov s cieľom vyučovacej hodiny – zopakovať si vedomosti III. tematického celku pomocou testu v programe ALF. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sa oboznamujú s obsahovou náplňou hodiny.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ vyzve žiakov, aby si počas 10 minút zopakovali III. tematický celok z učebnice. Následne požiada žiakov, aby si zapli počítače. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci si opakujú vedomosti a zapínajú počítače.

<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ prečíta otázky cvičenia a ku každej otázke sa vyjadrí, prípadne vysvetlí nejasnosti v zadaniach otázok. Na tabuľu napíše bodovú škálu a hodnotenie. Vysvetlí, že v cvičení je možné vybrať si len jednu správnu odpoveď. V cvičeniach je potrebné pomenovať dopravné prostriedky, druhy elektrární, poznať symboly svetových organizácií ako je UNICEF, OSN a NATO. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci počúvajú učiteľa, oboznamujú sa s otázkami a pýtajú sa na nejasnosti. Žiaci vypracúvajú zadaný test.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ vyzve žiakov, aby pozorne čítali otázky a po vypracovaní výsledok testu uložili. Podľa hodnotiacej škály im udelí známky. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci ukladajú testy a overujú si svoje vedomosti.
<p>Prílohy: Interaktívny test v programe ALF- Opakovanie - 5. ročník</p>	
<p>Použitá literatúra: Kol. autorov: Dejepis na dlani, 2004</p>	

<p>Téma: Staroveký Egypt</p>	
<p>Tematický celok: Civilizácie starého Orientu</p>	
<p>Počet hodín: 1</p>	
<p><i>Cieľová skupina:</i></p>	<p>VI. ročník</p>
<p><i>Očakávaný výstup žiaka:</i></p>	<p>Vedieť rozprávať o každodennom živote v starovekom Egypte, o posmrtnom živote a kultúre v tejto krajine.</p>
<p><i>Výchovné a vzdelávacie stratégie: (metódy a formy práce):</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • riadený rozhovor • práca v skupine • výklad • inscenačné metódy

<p><i>Pomôcky:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • počítač • interaktívna tabuľa • zošit • učebnica • 4 kotúče toaletného papiera • internet • kocky • prezentácia v programe Power-Point
<p>ČINNOSŤ UČITEĽA</p>	<p>ČINNOSŤ ŽIAKOV</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ oboznámi žiakov s cieľom vyučovacej hodiny – spoznať kultúru starovekého Egypta. Položí otázku „Na čo sa podobajú pyramídy, čo Vám pripomínajú? Sú postavené vedľa seba. Videli ste už niekde podobné zoskupenie útvarov? Napríklad na nočnej oblohe?“ 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sa oboznamujú s obsahovou náplňou hodiny. Diskutujú o pyramídach.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ zadá otázky na opakovanie učiva: „Aké kovy a suroviny sa využívali v praveku? (pomôcka pre žiakov – jednotlivé praveké obdobia majú podľa nich aj svoje pomenovanie), Aké praveké nástroje sa používali v poľnohospodárstve, v boji a na dennú potrebu?“ 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci pracujú podľa pokynov učiteľa – odpovedajú na otázky. • Všetci žiaci potom vyhľadávajú v učebnici obrázky pravekých nástrojov, vypíšu si ich pomenovania a využitie do zošitov.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ spustí prezentáciu Staroveký Egypt a pomocou nej urobí výklad. Upriami pozornosť na múmie a pyramídy, aký mali význam, kto bol v Egypte pochovávaný v pyramídach. V rámci výkladu vysvetlí význam balzamovania a jeho priebeh, dôležité poznatky zapisuje na tabuľu. Vyze žiakov, aby si počas toho zapísali poznámky do zošitov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sledujú prezentáciu. Zamerajú sa na výstavbu pyramíd, pochovávanie v pyramídach, aký mali význam pre Egypťanov, podľa čoho sa stavali, ako súviseli s astronómiou. • Žiaci si zapisujú poznámky do zošitov.

<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ zadá úlohu: napísať do zošita čo najviac vecí spomenutých v prezentácii a súvisiacich s Egyptom.	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci do zošitov zapisujú čo najviac pojmov, ktoré si zapamätali z prezentácie a výkladu.
<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ rozdelí žiakov na dve skupiny, dá žiakom toaletný papier a kocky a zadá úlohu, zahrať sa na múmie a staviteľov pyramíd. Upozorní žiakov, aby sa pokúsili čo najmenej roztrhať papier. Kocky - pyramída, musia stáť v pravidelnom tvare ihlana a pyramída by mala samostatne stáť aspoň 5 sekúnd. (V každej skupine bude iba jeden zo žiakov múmiou a iba jeden bude stavať pyramídu. Zvyšok skupiny mu pomáha). Po ukončení práce sa skupiny vymenia.	<ul style="list-style-type: none">• Jedna skupina skladá kocky podľa pokynov učiteľa, druhá skupina sa hrá na múmiu, potom sa skupiny vymenia.
<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ zhodnotí činnosť žiakov.	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci zhodnotia spolu s učiteľom svoju prácu v skupinách.
Prílohy: prezentácia v PowerPointe: Egypt	
Použitá literatúra: Bourbon, E. : Egypt včera a dnes, 2004 Kol. autorov: Dejepis na dlani, 2004, str. 47 Brookes a kol.: Od kamennej doby k vesmírnemu veku, 2009. str. 7, 71,76, 88-91	

Téma: Dávnoveké Grécko	
Tematický celok: Civilizácie starého Orientu	
Počet hodín: 1	
<i>Cieľová skupina:</i>	VI. ročník
<i>Očakávaný výstup žiaka:</i>	Vedieť opísať rozvoj vedy, kultúry a civilizácií v starovekom Grécku.
<i>Výchovné a vzdelávacie stratégie: (metódy a formy práce):</i>	<ul style="list-style-type: none"> • riadený rozhovor • výklad • práca s počítačom • učenie z textu • samostatná práca – vyhľadávanie informácií
<i>Pomôcky:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • počítač • interaktívna tabuľa • prezentácia v programe Power-Point • zošit • kľbko nite • internet
ČINNOSŤ UČITEĽA	ČINNOSŤ ŽIAKOV
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ oboznámi žiakov s cieľom vyučovacej hodiny – oboznámiť sa s históriou dávnovekého Grécka a jeho civilizáciami. Položí otázku: „<i>Viete, čo je to disk z Faistu? Dnes sa to naučíme.</i>“ 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sa oboznamujú s obsahovou náplňou hodiny. Diskutujú na tému disk z Faistu, čo by to mohlo byť, načo sa asi využíval.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ zadá otázky na opakovanie učiva: <i>Ako sa nazývali mestské štáty v starovekom Grécku a kto vládol v týchto mestských štátoch? Mali spoločného vládcu?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci pracujú podľa pokynov učiteľa – diskutujú o názve mestských štátov a o ich vládcach.

<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ za pomoci prezentácie Dávnoveké Grécko vysvetlí učivo o civilizáciách a kultúre starovekého Grécka. Predstaví filozofov, vedcov. Upriami pozornosť žiakov na jednotlivé kultúry, dôležité fakty vypíše na tabuľu. Potom vyzve žiakov, aby si zapísali poznámky do zošitov.	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci sledujú prezentáciu, zameriavajú svoju pozornosť na kykladskú, minojskú a mykénsku kultúru.• Žiaci si zapisujú poznámky do zošitov.
<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ zadá úlohu: napísať do zošita, čo ich v prezentácii z gréckych dejín najviac zaujalo.	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci píšú do zošita, čo ich v prezentácii najviac zaujalo.
<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ zadá úlohu: nájsť na internete legendu o Minotauovi, ktorý sa týka minojskej civilizácie a jeden ju prečíta nahlas. Vyberie jedného žiaka, ktorého pošle za dvere, ten bude predstavovať Thézea hľadajúceho Minotaura v triede- v bludisku. Dohodne sa so žiakmi, kto bude Minotaurom. Žiak za dverami vstúpi, o kľučku dverí uviaže koniec nitky a pomocou navigácie ostatných žiakov hľadá v triede Minotaura. Chodí pomedzi žiakov, lavice a žiaci ho navigujú „teplo, zima“ podľa správneho alebo nesprávneho smeru. Všade, kam sa pohne, musí zafixovať pomocou spolužiakov nitku. Keď Minotaura objaví, tou istou trasou sa podľa nitky musia vrátiť až ku dverám.	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci pracujú podľa pokynov učiteľa, vyhľadávajú legendu o Minotauovi. Po prečítaní jeden zo žiakov hľadá podľa pokynov Minotaura v triede.

• Učiteľ vyzve žiakov, aby zhodnotili aktivitu hry na bludisko a odpovedali na kontrolné otázky týkajúce sa videnej prezentácie a výkladu: „Kde boli postavené kyklopské hradby?, Kto hľadal Minotaura?, Kde sa nachádza mesto Tyrins?“ Opäť položí otázku z úvodu hodiny o disku z Faistu. Ten bol súčasťou výkladu o civilizáciách.	• Žiaci zhodnocujú aktivitu a odpovedajú na otázky.

Prílohy:
prezentácia v PowerPointe: Dávnoveké Grécko

Použitá literatúra:

Kol. autorov: Dejepis na dlani, 2004, str. 62-63

Brookes a kol.: Od kamennej doby k vesmírnemu veku, 2009, str. 7, 9, 79, 96-97, 100-107

Téma: Tri ríše raného stredoveku

Tematický celok: Obrazy stredovekého sveta

Počet hodín: 1

Cielová skupina:

VI. ročník

Očakávaný výstup žiaka:

Vedieť popísať základné okolnosti vzniku Byzantskej ríše, jej charakter a zánik, popísať Franskú a Arabskú ríšu.

Výchovné a vzdelávacie stratégie: (metódy a formy práce):

- riadený rozhovor
- diskusia
- výklad
- učenie z textu
- samostatná práca – vyhľadávanie informácií

<p>Pomôcky:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • knižné publikácie • zošit
<p>ČINNOSŤ UČITEĽA</p>	<p>ČINNOSŤ ŽIAKOV</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ oboznámi žiakov s cieľom vyučovacej hodiny – oboznámiť sa s troma rannostredovekými ríšami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sa oboznamujú s obsahovou náplňou hodiny.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ zadá otázku na opakovanie učiva: „<i>Kedy začalo sťahovanie národov?</i>“ Vyvolá jedného žiaka. • Učiteľ poukáže na to, že po nepokojoch v období sťahovania národov zmocnili 3 veľké štáty: Byzantská ríša, Franská ríša a Arabská ríša. Vyzve jedného zo žiakov, aby sa pokúsil vyhľadať na dejepisnej mape, kde sa nachádzala Franská, Arabská a Byzantská ríša. V prípade, že ich nenájde, učiteľ žiaka naviguje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyvolaný žiak odpovedá na otázku učiteľa. • Žiak hľadá na mape ríše, v prípade problému spolupracuje s učiteľom.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ urobí výklad nového učiva, porozpráva o panovníkoch, o ich forme vlády - o <i>Karolovi Veľkom</i> - panovníkovi Franskej ríše, o <i>Justiniánovi</i> a jeho zákonníku v Byzancii, o <i>Mohamedovi</i> ako zakladateľovi Arabskej ríše. Vysvetlí pojmy <i>zákonník</i>, <i>hidžra</i>, <i>Mekka</i>, <i>džihád</i>, <i>Korán</i>, <i>feudalizmus</i>, <i>cisárstvo</i>, vypíše na tabuľu dôležité mená a dátumy. Potom vyzve žiakov, aby si zapísali poznámky do zošitov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sledujú výklad učiva a potom diskutujú o činnosti a vláde panovníkov. Žiaci si zapisujú poznámky do zošitov.

<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ vyzve žiakov, aby našťudovali informácie o panovníkoch Karolovi Veľkom, Justiniánovi a Mohamedovi z knihy 300 najznámejších postáv histórie a Ľudia, ktorí zmenili svet.• Učiteľ navrhne žiakom zahrať si spoločne hru „Hádaj, kto som?“. Vyberie 3 žiakov, ktorí budú predstavovať daných panovníkov. Tí si vylosujú, kto bude reprezentovať akú postavu. Ostatní hádajú.	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci losujú osobnosti a musia klásť otázky, na ktoré môžu <i>panovníci</i> odpovedať len „<i>áno</i>“ alebo „<i>nie</i>“. Nemôžu sa pýtať priamo.• Žiaci hrajú hru.
<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ zhodnotí činnosť žiakov podľa snahy a aktivity. Položí kontrolné otázky: „Kto bol najvýznamnejším panovníkom Franskej ríše? Kto je považovaný za zakladateľa Arabskej ríše a čo je to Korán? Čo obsahoval Justiniánov zákonník?“	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci kontrolujú správnosť odpovedí spolu s učiteľom.
Použitá literatúra: Kol. autorov: 300 najznámejších postáv histórie, 2004. str. 102 Kol. autorov: Ottova encyklopédia, 2005 Bergh, H.: Ľudia, ktorí zmenili svet, 1995, str. 58-65	

Téma: Tatársky vpád	
Tematický celok: Slováci v Uhorskom kráľovstve	
Počet hodín: 1	
Cielová skupina:	VII. ročník
Očakávaný výstup žiaka:	Vedieť zhodnotiť vplyv Tatárskych vpádov na cudzie územia, analyzovať vládu Arpádovcov, vymenovať panovníkov a zhodnotiť ich formu vlády.

<p><i>Výchovné a vzdelávacie stratégie: (metódy a formy práce):</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • riadený rozhovor • diskusia • výklad • brainstorming • učenie z textu
<p><i>Pomôcky:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • počítač • interaktívna tabuľa • prezentácia v programe Power-Point • knižné publikácie • zošit
<p>ČINNOSŤ UČITEĽA</p>	<p>ČINNOSŤ ŽIAKOV</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ oboznámi žiakov s cieľom vyučovacej hodiny – zopakovať si vedomosti o panovníkoch Arpádovského rodu a následkoch ich vlády, ktoré umožnili vpád Tatárov. Podá žiakom Knihu kráľov, aby v nej vyhľadali obrázky Arpádovcov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sa oboznamujú s obsahovou náplňou hodiny. Vyhľadávajú v knihe obrázky panovníkov.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ zadá úlohu na opakovanie učiva: vytvoríť pojmovú mapu na tému Ondrej II. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci pracujú podľa pokynov učiteľa – kreslia do zošitov pojmovú mapu s centrálnou témou Ondrej II.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ za pomoci prezentácie s názvom Uhorsko a Slovensko za vlády Arpádovcov urobí výklad nového učiva a sústredí pozornosť žiakov na významných panovníkov- Arpáda, Gejzu, Štefana, Ladislava, Bela. Z prezentácie vyberie dôležité mená a urobí krátke poznámky na tabuľu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sledujú výklad pomocou prezentácie. Zapisujú si poznámky do zošitov.

<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ zadá úlohu: vymenovať panovníkov Arpádovského rodu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sa hlásia a jednotlivo vymenúvajú panovníkov. Pracujú s knihami Dejepis na dlani a Knihou kráľov.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ zadá úlohu: vybrať si jedného panovníka a zahrať sa hru „Hádaj, kto som“. Učiteľ určí jedného žiaka, ktorý si vyberie jedného panovníka z Arpádovského rodu a toho oznámi učiteľovi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiak si vyberá osobnosť. Žiaci môžu klásť aj otvorené otázky, ale nesmú sa opýtať priamo. Pri prvej negatívnej odpovedi sa pýta ďalší žiak, aby sa vystriedalo čo najviac žiakov.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ zhodnotí činnosť žiakov – podľa snahy a aktivity. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci kontrolujú správnosť informácií spolu s učiteľom.
<p>Prílohy: prezentácia v PowerPointe: Uhorsko a Slovensko za vlády Arpádovcov</p>	
<p>Použitá literatúra: Segeš, V. a kol.: Kniha kráľov, 2010, str. 53-58 Kol. autorov: Dejepis na dlani, 2004, str. 15</p>	

Téma: Veľká Morava	
Tematický celok: Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline	
Počet hodín: 1	
<i>Cielová skupina:</i>	VII. ročník
<i>Očakávaný výstup žiaka:</i>	Vedieť pracovať s internetom, vyhľadať pojem v katalógoch a vyhľadávačoch. Mali by vedieť samostatne popísať prínos hlaholiky pre súčasnosť, charakterizovať veľkomoravskú kultúru a vymenovať panovníkov Veľkej Moravy.

<i>Výchovné a vzdelávacie stratégie: (metódy a formy práce):</i>	<ul style="list-style-type: none">• riadený rozhovor• práca s počítačom• diskusia• výklad• učenie z textu• samostatná práca – vyhľadávanie informácií
<i>Pomôcky:</i>	<ul style="list-style-type: none">• počítač• interaktívna tabuľa• prezentácia v programe PowerPoint• zošit• internet
ČINNOSŤ UČITEĽA	ČINNOSŤ ŽIAKOV
<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ oboznámi žiakov s cieľom vyučovacej hodiny- vyhľadávať na internete informácie o Veľkomoravskej ríši a panovníkoch, o Konštantínovi a Metodovi a písme. Predstaví žiakom ukážky hlaholiky a cyriliky.	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci sa oboznamujú s obsahovou náplňou hodiny. Pozerajú obrázky a diskutujú o rozdieloch medzi hlaholickou a cyrilikou.
<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ zadá otázky na opakovanie: „Kto bol Samo?“ „Prečo vznikla Samova ríša?“ „Kde sa rozprestierala Samova ríša?“• Vyvoláva žiakov, ktorí odpovedajú.	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci sa hlásia a odpovedajú tí, ktorých učiteľ vyvolá.
<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ diskutuje so žiakmi o prínose písma pre kvalitu nášho života. Spustí prezentáciu Veľká Morava, ktorá mu slúži ako podklad k výkladu učiva. Na tabuľu vypíše panovníkov, informácie o Konštantínovi a Metodovi, o cyrilike a hlaholike.	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci diskutujú o danej téme, čo všetko závisí od napísanej informácie, aký odkaz nám ostal po Veľkej Morave a Svätoplukovi. Žiaci sledujú učiteľovu prezentáciu a zapisujú si poznámky do zošitov.

<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ rozdelí žiakov do dvoch skupín. Jedna skupina bude vyhľadávať informácie na internete za pomoci učiteľa a druhá skupina v knihách Dejiny Slovenska, Dejepis na dlani, Kniha kráľov. Potom informácie skompletizujú a učiteľ vypíše poznámky na tabuľu. Žiaci si ich zapíšu do zošitov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci v skupinách prehľadávajú internetové stránky a knihy, delia sa s novými informáciami a obrázkami s ostatnými. Zapisujú si poznámky do zošitov.
<ul style="list-style-type: none"> • Žiakom odporúča stránky, napr. • http://historia.studentske.eu/2008/10/vek-morava.html • http://www.zivotopisysvatych.sk/cyril-a-metod/ • http://www.oskole.sk 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci využijú buď ponúknuté stránky alebo sa rozhodnú hľadať iné.
<ul style="list-style-type: none"> • V ďalšej časti vyzve učiteľ žiakov, aby ostali vo svojich skupinách. <i>Prvá skupina</i> píše na hárok papiera, čo si zapamätala o politickom vývoji Veľkej Moravy a <i>druhá skupina</i> píše o kultúre. Po 7 minútach si hárky vymenia a skupiny dopĺňajú informácie, ktoré na háрку ešte nie sú a oni si ich zapamätali. • Učiteľ skontroluje úlohu a zhodnotí činnosť žiakov – podľa snahy a aktivity. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci pracujú v skupinách na zadanej úlohe. • Žiaci kontrolujú úlohu spolu s učiteľom.
<p>Prílohy: prezentácia v PowerPointe: Veľká Morava</p>	
<p>Použitá literatúra: Segeš, V.: Kniha kráľov, 2010, str. 26-28 Kol. autorov: Dejepis na dlani, 2004, str. 218 Kol. autorov: Dejiny Slovenska, 2007, str. 38-59</p>	

Téma: Humanizmus a renesancia v Uhorsku	
Tematický celok: Habsburská monarchia v novoveku	
Počet hodín: 1	
<i>Cielová skupina:</i>	VII. ročník
<i>Očakávaný výstup žiaka:</i>	Poznať základné znaky humanistickej a renesančnej architektúry v Uhorsku.
<i>Výchovné a vzdelávacie stratégie: (metódy a formy práce):</i>	<ul style="list-style-type: none">• práca s počítačom• diskusia• výklad• učenie z textu• samostatná práca – vyhľadávanie informácií
<i>Pomôcky:</i>	<ul style="list-style-type: none">• počítač• papiere A4• internet• zošit• knižné publikácie
ČINNOSŤ UČITEĽA	ČINNOSŤ ŽIAKOV
<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ oboznámi žiakov s cieľom vyučovacej hodiny – oboznámiť sa s humanizmom a renesanciou v Uhorsku.	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci sa oboznamujú s obsahovou náplňou hodiny.
<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ zadá otázku na opakovanie učiva: spomenúť si na meno svetového predstaviteľa humanizmu a renesancie a vymenovať jeho najznámejšie diela.	<ul style="list-style-type: none">• Vyvolaní žiaci odpovedajú na otázku učiteľa.
<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ vyzve žiakov, aby našli na internete obrázky renesančných stavieb na Slovensku tak, že zadajú do vyhľadávača pojem „renesancia Slovensko“.	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci hľadajú obrázky za pomoci učiteľa.

<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ vysvetlí učivo o humanizme a renesancii v Uhorsku, popíše znaky renesančnej architektúry a následne zadá úlohu: <i>nájsť na internete obrázok kaštiela v Betliari</i>. Popíšte typické znaky renesančných stavieb a aplikujte ich na stavbu kaštiela.“ • Potom napíše krátke poznámky na tabuľu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sledujú výklad učiva a hľadajú obrázky, diskutujú o znakoch renesančných stavieb a aplikujú ich na obrázky. Potom si zapisujú poznámky do zošitov.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ upozorní žiakov na informácie v knihe Abeceda architektúry, prípadne na internetové stránky http://zemokolonas.meu.zoznam.sk/dejepis-7-rocnik-zs-/humanizmus-a-renesancia-na-slovensku/ http://www.oskole.sk/?id_cat=56&clanok=9743 • Vo vyhľadávači žiaci uvedú slová „humanizmus a renesancia na Slovensku, zem okolo nás - dejepis.“ 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci využijú buď ponúknuté stránky alebo sa rozhodnú hľadať iné. Následne diskutujú o renesančnej architektúre.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ upozorní žiakov na informácie v knihe Abeceda architektúry. Vyzve 3 žiakov, aby povedali svoje postrehy o rozdieloch medzi renesančnou a súčasnou architektúrou. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci prezentujú svoje postrehy.
<p>Použitá literatúra: Cragoe, C. D.: Abeceda architektúry, 2008</p>	

Téma: Bernolákovci	
Tematický celok: Moderný slovenský národ	
Počet hodín: 1	
<i>Cielová skupina:</i>	VIII. ročník
<i>Očakávaný výstup žiaka:</i>	Vedieť popísať aktivity bernolákovcov.
<i>Výchovné a vzdelávacie stratégie: (metódy a formy práce):</i>	<ul style="list-style-type: none">• riadený rozhovor• práca s počítačom• diskusia• výklad• učenie z textu• samostatná práca – vyhľadávanie informácií
<i>Pomôcky:</i>	<ul style="list-style-type: none">• počítač• internet• zošit
ČINNOSŤ UČITEĽA	ČINNOSŤ ŽIAKOV
<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ oboznámi žiakov s cieľom vyučovacej hodiny – oboznámiť sa s prvou generáciou slovenských národovcov. Opýta sa žiakov na osobnosť Antona Bernoláka. „Kto to bol a kde pôsobil? Aký bol jeho prínos pre národ? Povedzte aspoň jedno jeho literárne dielo.“	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci sa oboznamujú s obsahovou náplňou hodiny. Hlásia sa a vyvolaní žiaci odpovedajú na učiteľove otázky.
<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ zadá úlohu na opakovanie učiva: vytvoriť pojmovú mapu s centrálnym heslom Anton Bernolák. V spolupráci so žiakmi vytvára pojmovú mapu.	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci pracujú podľa pokynov učiteľa – diskutujú o osobnosti Antona Bernoláka a vytvárajú pojmovú mapu spolu s učiteľom na tabuľu.

<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ vyzve žiakov, aby našli na internete literárne dielo od Juraja Fándlyho – Ze-linkár a prečítali si ľubovoľnú časť. Na základe prečítaného textu vyzve žiakov, aby sa vyjadrili do akej miery porozumeli textu. Na príklade literárnej ukážky učiteľ vysvetlí jazykovú reformu bernolákovcov. Vysvetlí aj potrebu založenia Slovenského učeného tovaríšstva a jeho aktivity. • Na tabuľu vypíše dôležité fakty, dátumy a osobnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci vyhľadávajú na internete krátky text, ktorý prečítajú a vyjadria sa k zrozumiteľnosti. Žiaci sledujú výklad učiva o jazyku. Zapisujú si poznámky do zošitov.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ vyzve jedného žiaka, aby pristúpil k interaktívnej tabuľi, na ktorej má vypracovať interaktívne cvičenie v programe ALF Bernolákovci. V prípade, žeby nevedel správne odpovedať, učiteľ vyvolá ďalšieho žiaka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci vypracúvajú interaktívne cvičenie.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ položí kontrolné otázky: „<i>Ako sa nazývalo dielo Juraja Fándlyho, z ktorého sme čítali ukážku? Na základe ktorého nárečia bola kodifikovaná Bernolákov slovenčina?, Na čo slúžilo Slovenské učené tovaríšstvo?</i>“ • Učiteľ zhodnotí činnosť žiakov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci odpovedajú na kontrolné otázky.
<p>Prílohy: interaktívne cvičenie v programe ALF: Bernolákovci</p>	
<p>Použitá literatúra: Kol. autorov: Dejiny Slovenska, 2007. str. 219-272</p>	

Téma: Zjednotenie Nemecka a Talianska	
Tematický celok: Na ceste k moderným národom	
<i>Cielová skupina:</i>	VIII. ročník
<i>Očakávaný výstup žiaka:</i>	Vedieť rozprávať o okolnostiach zjednotenia Nemecka a Talianska, poznať významné osobnosti.
<i>Výchovné a vzdelávacie stratégie: (metódy a formy práce):</i>	<ul style="list-style-type: none">• riadený rozhovor• práca s počítačom• diskusia• výklad• učenie z textu• samostatná práca – vyhľadávanie informácií
<i>Pomôcky:</i>	<ul style="list-style-type: none">• prezentácia v programe Power-Point• počítač• interaktívna tabuľa• zošit• internet• mapa Európy
ČINNOSŤ UČITEĽA	ČINNOSŤ ŽIAKOV
<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ oboznámi žiakov s cieľom vyučovacej hodiny- vyhľadávať na internete informácie o procese zjednotenia Nemecka a Talianska a osobnosti. Rozdá portréty Viktora Emanuela II., Camila Cavoura, Giuseppe Garibaldiho, Otta von Bismarcka a vysvetlí, že ide o osobnosti, ktoré stáli na čele zjednocovacích aktivít, mená neprezradí, pretože budú v prezentácii.	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci sa oboznamujú s obsahovou náplňou hodiny a prezerajú portréty vodcov zjednocovacieho hnutia.

<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ zadá otázku na opakovanie: „V ktorých krajinách vypukla revolúcia v rokoch 1848/49? Ukážte tieto krajiny na mape Európy.“ • Vyvolá žiakov, aby prišli ukázať na mape štáty 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sa hlásia a prichádzajú k mape Európy.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ sa rozpráva so žiakmi o procese zjednocovania krajín. Pýta sa ich na názor, prečo bolo podľa nich potrebné zjednotenie jednotlivých krajín, poukáže na súčasnú Európsku úniu. Následne spustí prezentáciu pod názvom Zjednotenie Nemecka a Talianska a pomocou nej urobí výklad nového učiva. Upozorní žiakov na jednotlivé osobnosti v prezentácii a vyzve žiakov, aby si zapísali poznámky o osobnostiach do zošitov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci diskutujú o danej téme, čo predchádzalo zjednocovaciemu procesu a aké to malo dôsledky. Diskutujú o Európskej únii a hľadajú podobné znaky. • Žiaci sledujú učiteľovu prezentáciu a výklad nového učiva, sústreďujú sa na osobnosti spomenuté v prezentácii. Žiaci si vypisujú poznámky do zošitov.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ vyzve žiakov, aby vyhľadali internetové stránky s informáciami o udalostiach a osobnostiach. Zároveň upriami ich pozornosť na zaujímavé stránky napr. • http://oskole.sk • http://www.zones.sk/studentske-prace/dejepis/4964-zjednotenie-talianska-a-nemecka/ • http://sk.wikipedia.org 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci využijú buď ponúknuté stránky alebo sa rozhodnú hľadať iné.
<ul style="list-style-type: none"> • V ďalšej časti vyzve učiteľ 4 žiakov, aby si zahrli hru „Hádaj, kto som“ a aby sa dohodli medzi sebou, ktorý bude hrať jednotlivé osobnosti (Viktora Emanuela, Garibaldiho, Cavoura a Bismarcka). 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci pracujú na zadanej úlohe. • Žiaci kontrolujú úlohu spolu s učiteľom.

<p>Ostatní žiaci budú klásť jednotlivým postavám otázky, na ktoré budú „herci“ odpovedať „áno“ alebo „nie“. Trieda pomocou otázok určí, o ktorú osobnosť ide. Učiteľ skontroluje úlohu a zhodnotí činnosť žiakov – podľa snahy a aktivity.</p>	
Prílohy: prezentácia v PowerPoin te: Zjednotenie Nemecka a Talianska	
Použitá literatúra: Kol. autorov: 300 najznámejších postáv histórie, 2006. str. 114 Kol. autorov: Ottova encyklopédia, 2005 Bergh, H.: Ľudia, ktorí zmenili svet. Mladé letá, 1995. str. 196-201	

Téma: Napoleon Bonaparte	
Tematický celok: Na ceste k moderným národom	
<i>Cieľová skupina:</i>	VIII. ročník
<i>Očakávaný výstup žiaka:</i>	Vedieť rozprávať o osobnosti Napoleona Bonaparta, o jeho vojenských a politických úspechoch aj neúspechoch.
<i>Výchovné a vzdelávacie stratégie: (metódy a formy práce):</i>	<ul style="list-style-type: none">• riadený rozhovor• práca s počítačom• diskusia• výklad• učenie z textu• samostatná práca – vyhľadávanie informácií

<p><i>Pomôcky:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentácia v programe Power-Point • počítač • interaktívna tabuľa • papiere A4 • zošit • internet • klobúk, alebo nádoba
ČINNOSŤ UČITEĽA	ČINNOSŤ ŽIAKOV
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ oboznámi žiakov s cieľom hodiny: Vyhľadávať na internete informácie a obrázky o Napoleonovi Bonapartovi. Pustí ukážku z internetu z dokumentu o Napoleonovi Bonapartovi http://www.youtube.com/watch?v=W8anECNIBsg. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sa oboznamujú s obsahovou náplňou hodiny. Pozerajú ukážku z dokumentárneho filmu.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ zadá otázky na zopakovanie učiva: • „Kto boli jakobíni? Povedzte meno slovenského predstaviteľa tohto hnutia.“ 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sa hlásia a odpovedajú na otázky z opakovania.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ spustí prezentáciu pod názvom Napoleon, pomocou ktorej urobí výklad nového učiva a upriami pozornosť žiakov na bitky, v ktorých Napoleon víťazil a prvé neúspechy, ktoré sa podpísali na jeho ďalších krokoch vo vláde, nastolenie stodňového cisárstva a konečnú internáciu na Sv. Helene. Následne sa opýta na význam bitky pri Waterloo, či už niekedy počuli o prirovnaní neúspechu k bitke pri Waterloo. • Na tabuľu urobí poznámky s dôležitými dátumami a udalosťami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sledujú učiteľovu prezentáciu, diskutujú o danej téme, kde nastal zlom v Napoleonových víťazných ťaženiach, na čom stroskotal, prečo nastolil stodňové cisárstvo a či už niekedy počuli prirovnanie neúspechu k bitke pri Waterloo. • Žiaci si zapisujú poznámky do zošitov.

<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ vyzve žiakov, aby vyhľadali internetové stránky s informáciami o Napoleonových bitkách a dobové obrázky. Zároveň môžu informácie hľadať aj v knihe Dejepis na dlani.	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci samostatne prehľadávajú internetové stránky, knihu, delia sa s novými informáciami a obrázkami s ostatnými žiakmi a učiteľom.
<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ ich upriami na zaujímavé stránky napr. http://sk.wikipedia.org/wiki/Napoleon_Bonaparte .,• http://www.oskole.sk/?id_cat=8&clanok=17868• http://www.maty.sk/prace/napoleon.pdf	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci využijú buď ponúknuté stránky alebo sa rozhodnú hľadať iné.
<ul style="list-style-type: none">• V ďalšej časti vyzve učiteľ žiakov, aby si pripravili perá, papiere a nožnice. Každý v triede si spomenie na informáciu o Napoleonovi Bonapartovi, sformuluje otázku a napíše ju na kúsok papiera, vystrihne a poskladá, vhodí ju do nádoby. Keď sú vyzbierané všetky otázky, žiaci žrebujú a odpovedajú na otázky z papierikov.• Učiteľ skontroluje úlohu a zhodnotí činnosť žiakov – podľa snahy a aktivity.	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci pracujú samostatne na zadanej úlohe a kontrolujú ju spolu s učiteľom.
Prílohy: prezentácia v PowerPointe: Napoleon	
Použitá literatúra: Kol. autorov: Dejepis na dlani, Príroda, 2004. str. 130-131 Horne A.: Napoleon a jeho doba, Slovart, 2005 Bergh, H: Ľudia, ktorí zmenili svet, Mladé letá, 1995. str. 160	

Téma: Predvečer prvej svetovej vojny	
Tematický celok: Prvá svetová vojna	
Počet hodín: 1	
<i>Cieľová skupina:</i>	VIII. ročník
<i>Očakávaný výstup žiaka:</i>	Žiaci by mali vedieť rozprávať o dohodách medzi mocenskými blokmi
<i>Výchovné a vzdelávacie stratégie: (metódy a formy práce):</i>	<ul style="list-style-type: none"> • riadený rozhovor • práca s počítačom • práca s mapou • diskusia • výklad • skupinová práca • učenie z textu • samostatná práca – vyhľadávanie informácií
<i>Pomôcky:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • počítač • interaktívna tabuľa • zošit • internet
ČINNOSŤ UČITEĽA	ČINNOSŤ ŽIAKOV
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ oboznámi žiakov s cieľom vyučovacej hodiny – oboznámiť sa s príčinami prvej svetovej vojny. Podá do triedy obrázok atentátu na Františka Ferdinanda d'Este a opýta sa žiakov, čo si myslia, čo je na obrázku. Odpoveď zatiaľ nepovie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sa oboznamujú s obsahovou náplňou hodiny, prezerajú obrázky, diskutujú, čo je zobrazené na obrázku.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ zadá otázky na opakovanie učiva: „Do ktorých štátov sa vysťahovali Slováci pred prvou svetovou vojnou za prácou? Ukážte tieto krajiny na mape.“ 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci pracujú podľa pokynov učiteľa – jednotlivito chodia k mape a ukazujú krajiny.

<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ vyzve žiakov, aby našli na internete, čo bolo zámienkou na začatie prvej svetovej vojny. Keď nájdu požadovanú informáciu učiteľ sa vráti k obrázku z úvodu hodiny a urobí výklad nového učiva o zámienkách prvej svetovej vojny, o atentáte na následníka trónu, o podmienkach, ktoré dostalo Srbsko, o uzatváraní dohôd medzi krajinami, ktoré spolu vytvorili Dohodový a Trojspolkový mocenský blok. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci hľadajú informácie o zámienke prvej svetovej vojny, pazerajú znova na obrázok atentátu na následníka trónu a počúvajú výklad učiteľa.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ vysvetlí učivo o uzatváraní zmlúv a dohôd pred prvou svetovou vojnou medzi mocnosťami. Na tabuľu vypíše poznámky o Trojspolku a Dohode, štáty, ktoré patrili do jednotlivých blokov, dátumy. • Učiteľ spustí interaktívne cvičenie v programe ALF pod názvom I. svetová vojna a vyvolá žiaka k interaktívnej tabuľi. Požiada ho, aby vypracoval cvičenie, v ktorom musí priradiť štáty k mocenským blokom a overil si ďalšie vedomosti získané na hodine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sledujú výklad učiva. Zapisujú si poznámky do zošitov. • Vyvolaný žiak vypracúva cvičenie pri interaktívnej tabuľi.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ zadá kontrolné otázky: „Kedy a čím začala prvá svetová vojna?“ „Ktoré štáty patrili k Dohode?“ „Ktoré štáty patrili k Trojspolku?“ • Učiteľ zhodnotí činnosť žiakov – podľa snahy a aktivity. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci odpovedajú na kontrolné otázky.
<p>Prílohy: interaktívne cvičenie v programe ALF: I. svetová vojna</p>	
<p>Použitá literatúra: Kol. autorov: Dejepis na dlani, Príroda, 2004. str. 211-212</p>	

Téma: Umenie 19. storočia	
Tematický celok: Modernizácia	
Počet hodín: 1	
<i>Cieľová skupina:</i>	VIII. ročník
<i>Očakávaný výstup žiaka:</i>	Vedieť definovať umenie 19. storočia, vymenovať umelecké smery a umelcov
<i>Výchovné a vzdelávacie stratégie: (metódy a formy práce):</i>	<ul style="list-style-type: none"> • riadený rozhovor • diskusia • výklad • učenie z textu • samostatná práca – vyhľadávanie informácií
<i>Pomôcky:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • počítač • prezentácia v programe Power-Point • zošit • knižné publikácie • obrázky s preberanou tematikou • internet
ČINNOSŤ UČITEĽA	ČINNOSŤ ŽIAKOV
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ oboznámi žiakov s cieľom vyučovacej hodiny – identifikovať umelecké smery 19. storočia. Opýta sa žiakov, či poznajú nejakého svetového umelca, maliara alebo aké umenie ich zaujíma. Vysvetlí, že umenie je aktivita človeka urobiť svet krajším z individuálneho pohľadu daného umelca. Umenie sa môže prejaviť v maliarstve, sochárstve, filme, hudbe, literatúre, filozofii a v priebehu rokov sa vyvinuli rôzne skupiny umelcov, smery umenia, pretože pohľad na krásu sa menil. Tak v nedávnej minulosti zažil svoj vzostup aj komiks. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sa oboznamujú s obsahovou náplňou hodiny. Diskutujú na tému umenia, čo je podľa nich umením, spomínajú mená svetových umelcov.

<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ zadá otázky na opakovanie učiva: „Čo je to priemyselná revolúcia? Kedy začala? Vymenujte aspoň 3 nové vynálezy.“ 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sa hlásia a odpovedajú na otázky.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ spustí prezentáciu pod názvom Umenie 19. storočia, za pomoci ktorej urobí výklad o dôležitosti umenia pre náš život, upriami pozornosť na umelecké smery v 19. storočí, objasní historické súvislosti vzniku jednotlivých smerov a ich typické znaky. • Na tabuľu vypíše poznámky o umeleckých smeroch. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sledujú prezentáciu a počúvajú výklad učiteľa, sústreďujú sa na znaky umeleckých smerov a poznámky si zapisujú do zošitov.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ zadá úlohu: „Vymenujte smery v umení 19. storočia, ktoré ste si zapamätali.“ 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sa hlásia a jednotlivo vymenujú umelecké smery.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ navrhne žiakom vyhľadávanie umeleckých smerov v knihe Veľký ilustrovaný poradca Umenie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci vyhľadávajú umelecké smery v knihe.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ položí na lavicu obrázky malieb a charakteristických znakov jednotlivých smerov. Zadá úlohu: „Na základe informácií, ktoré už máte, priradte obrázky k umeleckému smeru.“ • Učiteľ skontroluje úlohu a zhodnotí činnosť žiakov – podľa snahy a aktivity. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci pracujú podľa pokynov učiteľa a prichádzajú k lavici. Priradujú obrázky k umeleckému smeru podľa indícií. • Žiaci kontrolujú úlohu spolu s učiteľom.
<p>Prílohy: prezentácia v PowerPointe: Umenie 19. storočia</p>	
<p>Použitá literatúra: Cumming R.: Veľký ilustrovaný poradca - Umenie, 2007</p>	

Téma: Druhá svetová vojna	
Tematický celok: Druhá svetová vojna	
Počet hodín: 1	
<i>Cieľová skupina:</i>	IX. ročník
<i>Očakávaný výstup žiaka:</i>	Vedieť charakterizovať priebeh druhej svetovej vojny, vymenovať fronty, štáty, dôležité bitky
<i>Výchovné a vzdelávacie stratégie: (metódy a formy práce):</i>	<ul style="list-style-type: none"> • riadený rozhovor • diskusia • výklad • brainstorming • samostatná práca – vyhľadávanie informácií
<i>Pomôcky:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • písacie potreby • zošit • mapa • internet • počítač
ČINNOSŤ UČITEĽA	ČINNOSŤ ŽIAKOV
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ oboznámi žiakov s cieľom vyučovacej hodiny – oboznámiť sa s priebehom druhej svetovej vojny. Spustí na internete ukážku z dokumentu Hitler a Stalin - tyranská dvojčata http://www.youtube.com/watch?v=AakRi6bXkWY (1,3 min.). 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sa oboznamujú s obsahovou náplňou hodiny. Sledujú krátku ukážku z dokumentu.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ zadá otázky na opakovanie učiva: „Spomeňte si na politiku Nemecka pred druhou svetovou vojnou. Aké boli pohnutky Nemecka na začatie druhej svetovej vojny? Kedy sa Hitler dostal k moci?“ 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci pracujú podľa pokynov učiteľa –hovorí o dôvodoch Nemecka na začatie druhej svetovej vojny a kedy sa Hitler dostal k moci.

<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ vyzve žiakov, aby vyhľadali na internete informácie o frontoch a ktoré krajiny v nich bojovali. Následne vyzve 3 žiakov, aby prichádzali jednotlivo k mape a ukazovali fronty a štáty, ktoré na nich bojovali. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci hľadajú fronty na mape, ukazujú bojujúce štáty.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ urobí výklad nového učiva, uvedie žiakov do problematiky od roku 1939, spomenie taktiku bleskovej vojny, zámienku vojny v Poľsku, vodcov bojujúcich štátov, bitky, obrat vo vojne a jej ukončenie, podpísanie mierových zmlúv. Upriami pozornosť žiakov na knižné tituly Dejepis na dlani, 10 osobností, ktoré zmenil svet, 300 najznámejších postáv histórie, Ľudia, ktorí zmenili svet. • Na tabuľu vypíše dôležité fakty, dátumy a udalosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sledujú výklad učiteľa a následne listujú v odporúčaných knihách. • Zapisujú si poznámky do zošitov.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ vyzve žiakov, aby sa rozdelili do dvoch skupín a zadá úlohy. <i>Prvá skupina</i> vypíše na hárok papiera fronty a štáty bojujúce v druhej svetovej vojne. <i>Druhá skupina</i> píše na hárok papiera vedúce osobnosti jednotlivých štátov. Potom učiteľ vyzve obe skupiny, aby prečítali svoje odpovede. Následne vyzve ďalšieho žiaka z triedy, aby určil vodcu ku príslušnému štátu a ukazoval na mape, ktorý štát útočil ktorým smerom. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sa rozdelia do dvoch skupín a pracujú na zadanej úlohe. Po troch minútach čítajú odpovede a vybraný žiak spája vodcov so štátmi a ukazuje na mape smer útokov.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ skontroluje úlohu a zhodnotí činnosť žiakov – podľa snahy a aktivity. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci kontrolujú správnosť informácií spolu s učiteľom.

Použitá literatúra:

Kol. autorov: Dejepis na dlani, 2004

Gifford, C.: 10 osobností, ktoré zmenil svet, 2008. str. 10, 16, 20, 32, 38

Kol. autorov: 300 najznámejších postáv histórie, 2006. str. 120- 127

Bergh, H.: Ľudia, ktorí zmenili svet, 1995. str. 316, 297-298, 288

Téma: Umenie salónov a ulíc

Tematický celok: Svet po druhej svetovej vojne

Počet hodín: 1

Cielová skupina:

IX. ročník

Očakávaný výstup žiaka:

Vedieť charakterizovať abstrakcionizmus, uviesť predstaviteľa pop-artu, popísať novú architektúru, vymenovať filmové školy a filmy tohto obdobia.

Výchovné a vzdelávacie stratégie: (metódy a formy práce):

- riadený rozhovor
- práca s počítačom
- diskusia
- výklad
- vyhľadávanie informácií

Pomôcky:

- počítač
- zošit
- internet
- ukážky obrázkov

ČINNOSŤ UČITEĽA

ČINNOSŤ ŽIAKOV

- Učiteľ oboznámi žiakov s cieľom vyučovacej hodiny: oboznámiť sa s abstrakcionizmom, pop-artom, neorealizmom, umením a kultúrou 50.-60. rokov 20. storočia.

- Žiaci sa oboznamujú s obsahovou náplňou hodiny. Prezerajú si obrázky umeleckých diel a diskutujú o zvláštnostiach, rozprávajú o estetike.

<p>Podá žiakom 6 ukážok umeleckých diel a pýta sa na zvláštnosti, ktoré ich na obrázkoch zaujali. Vysvetlí pojem <i>estetika</i>, že to je <i>teória umenia</i>, ktorá skúma <i>zákonitosti umeleckých smerov</i>, <i>typické znaky</i>.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ zadá otázky na opakovanie učiva: „<i>Kedy sa uskutočnil prvý let do vesmíru? Kto ho uskutočnil? Ako ďalej prebiehalo súperenie v „Hviezdnych vojnách“ medzi ZSSR a USA? Stačí spomenúť najhlavnejšie projekty ZSSR- Sojuz a v USA Apollo.</i>“ 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sa hlásia a odpovedajú na otázky učiteľa.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ vysvetlí učivo o kultúre a umení v 60.- tých rokoch. Predstaví umelecké smery a ich znaky, predstaviteľov, vysvetlí, že <i>neorealizmus</i> sa skôr prejavil v literatúre a vo filme ako vo výtvarnom umení, že vychádzal z realizmu. Povie o <i>Andy Warholovi</i>, ako rodákovi z Mikovej, ktorý bol vedúcou osobnosťou hnutia Pop-Art a spomenie <i>abstrakcionizmus a abstraktné umenie</i>, ktoré sa sústreďuje na iracionálne prvky, kde autori vynechávajú konkrétny centrálny objekt v umeleckom. Taktiež spomenie filmové školy v Amerike, filmové štúdiá, rozvoj filmu na Slovensku, prvé vysielanie, povojnové témy, ktoré boli v centre záujmu ako literatúry, maliarstva, tak aj filmu. Pier Paolo Pasolini, Federico Felini ako hlavní predstavitelia filmu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sledujú výklad učiva a hľadajú obrázky neorealitov, abstrakcionistov, pop-artu a čítajú si články o predstaviteľoch umeleckých smerov.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ zadá úlohu: <i>Vyhľadať na internete obrázky abstrakcionistov, pop-artu, vybrať si jedného predstaviteľa a prečítajte si o ňom údaje.</i>“ Na vyhľadávanie a čítanie majú žiaci 10 minút. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci sledujú výklad učiva a hľadajú obrázky neorealitov, abstrakcionistov, pop-artu a čítajú si články o predstaviteľoch umeleckých smerov.

<p><i>Priradiť jednotlivé obrázky k umeleckým smerom na základe počutého a videného, poprípade priradiť aj autora. Odpovede majú žiaci zapísať do zošita.</i></p>	
<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ vyzve žiakov, aby prezentovali svoje odpovede. Ak nepriradili autora, učiteľ žiakov upriami na internetové stránky: http://www.andywarhol.sk http://www.matty.estranky.sk/clanky/maliari/abstrakcionizmus--abstraktivizmus.html, alebo na knižný titul Veľký ilustrovaný poradca – Umenie.• Do vyhľadávača zadajú žiaci heslo „<i>pop - art, abstrakcionizmus</i>“.	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci si pozerajú odporúčané stránky a prezentujú svoje odpovede pred triedou.
<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ skontroluje úlohu a zhodnotí činnosť žiakov – podľa snahy a aktivity.	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci kontrolujú úlohu spolu s učiteľom.
<p>Použitá literatúra: Cumming, R.: Veľký ilustrovaný poradca - Umenie, 2007</p>	

Téma: Aký bol Slovenský štát	
Tematický celok: Vznik nového štátu	
Cieľová skupina: IX. ročník	
<i>Očakávaný výstup žiaka:</i>	Vedieť rozprávať o Slovenskom štáte ako o satelite Nemecka, porozprávať o prezidentovi Tisovi, definovať ochrannú zmluvu.
<i>Výchovné a vzdelávacie stratégie: (metódy a formy práce):</i>	<ul style="list-style-type: none">• riadený rozhovor• práca s počítačom• diskusia• výklad• učenie z textu• samostatná práca – vyhľadávanie informácií
<i>Pomôcky:</i>	<ul style="list-style-type: none">• počítač• interaktívna tabuľa• zošit• knižná publikácia• internet
ČINNOSŤ UČITEĽA	ČINNOSŤ ŽIAKOV
<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ oboznámi žiakov s cieľom hodiny: oboznámiť sa so situáciou Slovenska ako nemeckého satelitu a o príčinách vzniku slovenského štátu.	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci sú oboznámení s obsahovou náplňou hodiny.
<ul style="list-style-type: none">• Učiteľ zadá otázku na opakovanie učiva: „Spomeňte si na miesta, kde boli koncentračné tábory, vymenujte ich.“	<ul style="list-style-type: none">• Žiaci pracujú podľa pokynov učiteľa –hlásia sa a jednotlivito odpovedajú, prichádzajú k mape a ukazujú miesta, kde boli koncentračné tábory.

<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ požiada žiakov, aby vyhľadali na internete informácie o prezidentovi Tisovi, o rokovaní s Hitlerom. Následne vyvolá jedného žiaka a vyzve ho, aby prečítal nahlas, kedy sa uskutočnilo toto rokovanie. Porozpráva žiakom o okolnostiach vzniku Slovenského štátu, vysvetlí pojem satelit, že <i>satelit</i> nie je len prijímač televízneho signálu, ale že to bol <i>štát pod správou iného silnejšieho štátu, v našom prípade pod Nemeckom</i>. Vysvetlí <i>ultimátum z Nemeckej strany</i> a možné straty pre Slovensko, ak by neuposlúchlo a nerozdělilo sa s Českom. Následne vysvetlí obsah <i>Ochranej zmluvy s Nemeckom</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci hľadajú informácie a počujú výklad učiteľa.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ vyvolá jedného žiaka, k interaktívnej tabuli, aby vypracoval vopred pripravené cvičenie v programe ALF s názvom Aký bol Slovenský štát na základe vypočutých informácií. Ak bude mať žiak problém s odpoveďou, k tabuli príde ďalší, kým nebude vypracované celé cvičenie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci vypracúvajú interaktívne cvičenie.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ upozorní žiakov na knižný titul, z ktorého môžu čerpať ďalšie informácie- Dejiny Slovenska. Vypíše na tabuľu poznámky o dohodách a udalostiach pred vznikom Slovenského štátu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci pracujú s knižnou publikáciou, vypisujú si poznámky do zošitov. Po vypracovaní čítajú, čo nového a zaujímavého sa dozvedeli z knihy.
<ul style="list-style-type: none"> • Učiteľ skontroluje úlohu a zhodnotí činnosť žiakov – podľa snahy a aktivity. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiaci kontrolujú úlohu spolu s učiteľom.
<p>Prílohy: interaktívne cvičenie v programe ALF: Aký bol Slovenský štát</p>	
<p>Použitá literatúra: Turčan V. a kol.: Dejiny Slovenska, 2007. str. 413 – 471</p>	

Cvičenie v programe Alf - Bemolákovci

Cvičenie v programe Alf - Média pexeso

Vydavateľ: Základná škola L. Podjavorinskej 1
Podjavorinskej 1, 040 11 Košice

Autor: Mgr. Daniela Fajčíková

Výstup: Námety na hodiny Dejepisú pre II. stupeň ZŠ

Rok vytvorenia: 2013

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Tieto námety boli vytvorené z prostriedkov projektu s názvom: Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne príslušníkov marginalizovaných rómskych komúní, operačný program Vzdelávanie. Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.